

ΕΓΓΡΑΦΟ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ, ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΕΣΗ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΛΗΣΕΩΝ ΣΕ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ (ΑΓΟΡΑ 1 ΣΥΣΤΑΣΗΣ 2014/710/EU)

Αριθμός Εγγράφου:	ΓΕΡΗΕΤ ΕΑ 1(2014)/2019
Ημερομηνία:	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ 1	ΣΥΝΟΨΗ	4
ΜΕΡΟΣ 2	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
2.1.	ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	7
2.2.	ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΡΗΤ	8
2.3.	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΕΠΑ) ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	
2.4.	ΔΟΜΗ ΕΓΓΡΑΦΟΥ	9
ΜΕΡΟΣ 3	ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	10
3.1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
3.2.	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	11
3.3.	ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	11
3.3.1	Ορισμός Σχετικής Αγοράς Χονδρικής παροχής σε σταθερή θέση, τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα – Αγορά 1 (2014)	11
3.3.2	Η χονδρική παροχή σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα	12
3.3.3	Υποκαταστασιμότητα μεταξύ υπηρεσιών τερματισμού για κλήσεις σε γεωγραφικούς και μη γεωγραφικούς αριθμούς	14
3.3.4	Ένταξη της αυτοπρομήθειας τερματισμού κλήσεων στην σχετική αγορά	15
3.3.5	Σχετική γεωγραφική αγορά	15
3.3.6	Συμπέρασμα αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς	16
ΜΕΡΟΣ 4	ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	16
4.1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	16
4.2.	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	16
4.2.1	Δομή Αγοράς της χονδρικής παροχής, σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα	17
4.2.2	Ανάλυση Αγοράς: Χονδρική Παροχή σε σταθερή θέση Τερματισμού Κλήσεων σε μεμονωμένα τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται Αγορά 1(2014)	19
4.2.2.1	Μερίδια Αγοράς Τερματισμού Κλήσεων Ανά Δίκτυο	22
4.2.2.2	Κυριότητα Υποδομής η οποία δεν υποκαθίσταται εύκολα	22
4.2.2.3	Αντισταθμιστική Αγοραστική Ισχύς	22
4.2.2.4	Συμπέρασμα	23
ΜΕΡΟΣ 5	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	23
5.1.	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	23
5.2.	ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	24
5.3.	ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	24
5.4.	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	25
5.4.1	Προτεινόμενες Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις προς CYTA, Epic Ltd, Primetel Plc, Cablenet Communication Systems Ltd, S.P Intelligent Telecoms Ltd, D.S.T.U. Telecom Limited, RichReach Corporation (CY) Ltd και MyTelco Ltd	25
ΜΕΡΟΣ 6	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	26
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΧΟΝΔΡΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ		29
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΕΩΝ ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α		30
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ – ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΕΠΑ)		31
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΠΑΡΟΧΕΩΝ ΣΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ		32
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ		33

ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ/ΠΙΝΑΚΩΝ

Γράφημα 1:	Πιθανά σενάρια τερματισμού κλήσεων- τερματισμός κλήσεων μέσω διασύνδεσης IP.....	14
Γράφημα 2:	Τερματισμός Κλήσεων σε Γεωγραφικούς και μη Γεωγραφικούς Αριθμούς	15
Γράφημα 3:	Συνολικός Όγκος Λεπτών Τερματισμού	18
Γράφημα 4:	Όγκος λεπτών που τερματίζονται στο δίκτυο σε συνδρομητές (end-users) γεωγραφικών αριθμών on-net (σταθερό δίκτυο)	19
Γράφημα 5:	Όγκος λεπτών που τερματίζονται στο δίκτυο σε συνδρομητές (end-users) γεωγραφικών αριθμών από δίκτυα άλλων παροχέων (σε εθνικό επίπεδο).....	19
Γράφημα 6:	Απαντήσεις Καταναλωτών σε ενδεχόμενη Αύξηση Κόστους Κλήσεων κατά 10%.....	21
Γράφημα 7:	Τρόποι Μείωσης της Δαπάνης εκ μέρους των Καταναλωτών σε Ενδεχόμενη Αύξηση κατά 10% του Κόστους Κλήσεων Σταθερής	21
Γράφημα 8:	Ποσοστά ανά Ηλικία, Αστική/Αγροτική που θα Κοίταζε να Βρει Τρόπο Μείωσης της Δαπάνης σε Ενδεχόμενη Αύξηση 10% του Κόστους Κλήσεων Σταθερής	22
Γράφημα 9:	Ποσοστά Μείωσης της Δαπάνης σε Ενδεχόμενη Αύξηση 10% του Κόστους Κλήσεων Σταθερής Ποσοστά ανά Ηλικία, Αστική/Αγροτική και Φύλο ανά Είδος Απαντήσεως.....	22
Πίνακας 1	Μερίδια Τερματισμού Κλήσεων ανά Μεμονωμένο Δίκτυο	23

ΜΕΡΟΣ 1 ΣΥΝΟΨΗ

Σύμφωνα με το εν ισχύ ρυθμιστικό πλαίσιο των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών¹, ο Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΡΗΕΤ), καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, καθώς και τη γεωγραφική διάσταση κάθε αγοράς μέσα στην επικράτεια, σύμφωνα με τη διαδικασία για τον ορισμό αγοράς η οποία περιγράφεται στην Οδηγία Πλαίσιο² λαμβάνοντας υπόψη τις Συστάσεις για τις σχετικές αγορές³. Επίσης, ο ΕΡΗΕΤ έλαβε υπόψη του τη Σύσταση της Επιτροπής της 15^{ης} Οκτωβρίου του 2008, για τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.

Σύμφωνα με το άρθρο 48(1) του Νόμου 112(Ι)/2004, μετά την ολοκλήρωση του ορισμού των σχετικών αγορών σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 46 και 47 του Νόμου, ο ΕΡΗΕΤ διεξάγει ανάλυση του καθεστώτος ανταγωνισμού, οφείλει να εξετάσει το καθεστώς του ανταγωνισμού που υφίσταται σε κάθε αγορά και να αξιολογήσει το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά (ΣΙΑ), λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες

¹Οδηγία Πλαίσιο, 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαρτίου 2002 σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία Πλαίσιο, ΕΕ 108/33, 24.4.2002 σελ. 33) (εφεξής Οδηγία Πλαίσιο), «Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους» (Οδηγία για την πρόσβαση, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ. 7), (εφεξής Οδηγία για την Πρόσβαση), και Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την αδειοδότηση, ΕΕ L108 της 24.4.2002, σελ.21) (εφεξής Οδηγία για την αδειοδότηση), όπως αυτές τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2002/21/ΕΚ σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2002/19/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή , και 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. (ΕΕ L 337/37 18.12.2009)

«Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία καθολικής υπηρεσίας, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.51), (εφεξής Οδηγία Καθολικής Υπηρεσίας) και «Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ΕΕ L 201, 31/07/2002, σελ. 37), όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009.

² «Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.33), (Οδηγία Πλαίσιο) όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2009/140/ΕΚ). Μεταφέρθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία με το Ν.112(Ι)/2004, ως ισχύει τροποποιηθείσα

³ Σύσταση της Επιτροπής της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2003 για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Ε.Ε. L 114/45, 8/5/2003).

Σύσταση της Επιτροπής της 17^{ης} Δεκεμβρίου του 2007 αναφορικά με σχετικές Αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία του 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2007) 5406] (2007/879/ΕΚ),

Σύσταση της Επιτροπής της 9ης Οκτωβρίου 2014 σχετικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L295 της 11.10.2014 σ.79).

Γραμμές της Επιτροπής για την Ανάλυση και τη Σημαντική Ισχύ στην Αγορά⁴ («Κατευθυντήριες Γραμμές»).

Στη Σύσταση της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014⁵ όπου επί της ουσίας δεν μεταβλήθηκε η υιοθέτηση της δοκιμασίας των τριών κριτηρίων σε σχέση με αυτήν, συνεχίζει να ρυθμίζεται πάνω στο ίδιο κανονιστικό πλαίσιο, όπως αυτό που ρυθμίστηκε με την υιοθέτηση της Σύστασης της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2007. Σύμφωνα με το προοίμιο 22 της Σύστασης του 2014 οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (ΕΡΑ) θα πρέπει να υποβάλλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που απαριθμούνται στα παραρτήματα της Σύστασης 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής και της Σύστασης 2007/879/ΕΚ και δεν περιλαμβάνονται πλέον στο Παράρτημα της παρούσας Σύστασης, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμούν αν, με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση. Έτσι αγορές άλλες από εκείνες που έχουν περιληφθεί στο παράρτημα της Σύστασης, ορίζονται βάσει των αρχών του ανταγωνισμού που προβλέπονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού⁶ και ευθυγραμμίζονται με τις Κατευθυντήριες γραμμές για ΣΙΑ, ικανοποιώντας σωρευτικά τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

- παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά
- διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα
- ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς.

Σε περίπτωση που με το πέρας της ανάλυσης του καθεστώτος του ανταγωνισμού σε κάθε σχετική αγορά ο ΕΡΗΕΤ καταλήγει στον καθορισμό οργανισμού/ών με ΣΙΑ, τότε στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων του επιβάλλει ρυθμιστικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 16 της Οδηγίας Πλαίσιο με στόχο την:

- προώθηση του ανταγωνισμού,
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, και
- προώθηση των συμφερόντων των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στα πλαίσια της παρούσας ανάλυσης ο ΕΡΗΕΤ κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

Αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς **της χονδρικής παροχής σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα:**

⁴ Κατευθυντήριες γραμμές για την ανάλυση της αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του ενωσιακού κανονιστικού πλαισίου για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2018/C 159/01, ΕΕ C 159/1 της 07.05.2018)

⁵ «Σύσταση της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014» αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» 2014/710/ΕΕ, ΕΕ L 295/79 της 11.10.2014, σελ. 79.

⁶ Explanatory Note - Accompanying Document to the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services – C(2007)5409.

1. Στο χρονικό πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης, η σχετική αγορά περιλαμβάνει την αυτοπρομήθεια υπηρεσιών τερματισμού καθώς και τον τερματισμό εισερχομένων κλήσεων από άλλα δίκτυα.
2. Ο τερματισμός σε μη γεωγραφικούς αριθμούς δεν περιλαμβάνεται στην σχετική αγορά και δεν δικαιολογεί εκ των προτέρων (ex-ante) ρυθμιστική παρέμβαση.
3. Υπάρχει μια διακριτή σχετική αγορά στην Κύπρο για την αγορά χονδρικών υπηρεσιών τερματισμού που καλύπτει γεωγραφικά όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σε σχέση με την αξιολόγηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά:

1. Οι παροχείς CYTA, Epic Ltd⁷, Primetel Plc, Cablenet Communication Systems Ltd, S.P Intelligent Telecoms Ltd, D.S.T.U. Telecom Limited, RichReach Corporation (CY) Ltd και MyTelco Ltd έχουν ΣΙΑ στη σχετική αγορά τερματισμού κλήσεων 1(2014) η οποία παρέχεται σε σταθερή θέση στο δίκτυο τους.
2. Η σχετική αγορά τερματισμού απαιτεί ex ante ρυθμιστική παρέμβαση.

Ως εκ των ανωτέρω, οι πιο πάνω παροχείς καθορίζονται ως έχοντες σημαντική ισχύ στη σχετική αγορά στην αγορά χονδρικής παροχής σε σταθερή θέση, τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα - Αγορά 1(2014).

Ο ΕΡΗΕΤ έχει κύριο στόχο και σκοπό να υπάρχουν τέτοιες συνθήκες στην αγορά χονδρικής παροχής σε σταθερή θέση, τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα ούτως ώστε να:

- ο προωθηθεί η αποδοτικότητα δικτύων,
- ο προωθηθεί ο βιώσιμος ανταγωνισμός, και
- ο να μεγιστοποιηθούν τα ωφελήματα των τελικών χρηστών.

Προς επίτευξη των πιο πάνω στόχων και με δεδομένο το καθεστώς του ανταγωνισμού στην υπό εξέταση σχετική αγορά και του καθορισμού των CYTA, Epic Ltd, Primetel Plc, Cablenet Communication Systems Ltd, S.P Intelligent Telecoms Ltd, D.S.T.U. Telecom Limited, RichReach Corporation (CY) Ltd και MyTelco Ltd ως οργανισμών με ΣΙΑ ο ΕΡΗΕΤ είναι της άποψης ότι οι ακόλουθες υφιστάμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις πρέπει να διατηρηθούν και να συνεχίσουν να εφαρμόζονται:

- i. η υποχρέωση παροχής διασύνδεσης δικτύων και ευκολιών δικτύων,
- ii. η υποχρέωση διαφάνειας μέσω της παροχής πληροφοριών και της δημοσίευσης Υποδείγματος Προσφοράς Διασύνδεσης συμπεριλαμβανομένων συναφών υπηρεσιών όπως της συνεγκατάστασης,
- iii. η υποχρέωση μη διάκρισης,
- iv. η υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης,⁸

⁷ Προηγούμενως MTN (Cyprus) LTD

⁸ Για τις υπηρεσίες τερματισμού κλήσεων θα εφαρμοσθεί η μεθοδολογία κοστολόγησης BULRIC σύμφωνα με το Διάταγμα περί Καθορισμού Μεθοδολογίας Υπολογισμού του Κόστους και Μεθοδολογίας Λογιστικού Διαχωρισμού (Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες) 395/2017.

ΜΕΡΟΣ 2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2.1. Νομοθετικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το εν ισχύ Κοινοτικό Ρυθμιστικό Πλαίσιο, το οποίο προσβλέπει στη δημιουργία ενός κοινού εναρμονιστικού πλαισίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στοχεύει στη μείωση των εμποδίων εισόδου στην αγορά και την ενθάρρυνση των προοπτικών για αποτελεσματικό ανταγωνισμό προς όφελος των καταναλωτών, οι προς ρύθμιση αγορές ορίζονται σύμφωνα με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και παρατίθενται στις σχετικές προαναφερόμενες Συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Επιτροπής). Στα πλαίσια της εξέτασης αγοράς οι ΕΡΑ εξασφαλίζουν ότι σε περίπτωση που προτίθενται να λάβουν μέρος σύμφωνα με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ ή τις ειδικές οδηγίες ή προτίθενται να προβλέψουν περιορισμούς, και εφόσον τα εν λόγω μέτρα ή οι περιορισμοί έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην σχετική αγορά, να παρέχουν στα ενδιαφερόμενα μέρη δυνατότητα σχολιασμού του σχεδίου μέτρου εντός εύλογης προθεσμίας. Οι ΕΡΑ δημοσιοποιούν τις διαδικασίες διαβούλευσης προς αυτό τον σκοπό και τα αποτελέσματα της. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους οι ΕΡΑ συμβάλλουν στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς εργαζόμενες από κοινού αλλά και με την Επιτροπή καθώς και με τον BEREC, κατά διαφανή τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται η συνεπής εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών σε όλα τα κράτη μέλη. Προς τον σκοπό αυτό εργάζονται από κοινού ιδίως με την Επιτροπή και τον BEREC για τον προσδιορισμό των τύπων των μέσων και των επανορθωτικών μέτρων που ενδείκνυνται για συγκεκριμένες καταστάσεις που επικρατούν στην Αγορά σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας Πλαίσιο, ως αυτή τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ.

Ο ΕΡΗΕΤ καλείται στα πλαίσια των σχετικών προνοιών της νομοθεσίας να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, καθώς και τη γεωγραφική διάσταση κάθε αγοράς μέσα στην επικράτεια, σύμφωνα με τη διαδικασία για τον ορισμό αγοράς η οποία περιγράφεται στην Οδηγία Πλαίσιο και λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω αναφερόμενες Συστάσεις. Στη συνέχεια ο ΕΡΗΕΤ οφείλει να αναλύσει το καθεστώς του ανταγωνισμού που υφίσταται σε κάθε αγορά και να αξιολογήσει το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με ΣΙΑ, λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές. Η διαδικασία ανάλυσης αγοράς πρέπει να γίνει το συντομότερο δυνατό μετά την έκδοση ή οποιαδήποτε ενημέρωση της Σύστασης, σύμφωνα με το άρθρο 16 της Οδηγίας Πλαίσιο.

Σε κάθε μια από τις αναγνωρισθείσες αγορές η ΕΡΑ είναι δυνατό να επέμβει ex-ante στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων της μόνο εφόσον η υπό εξέταση αγορά αξιολογείται ως μη επαρκώς ανταγωνιστική, και οργανισμός/οί καθορίζονται με ΣΙΑ⁹. Ο νομοθετικός ορισμός της ΣΙΑ αντιστοιχεί ουσιαστικά στην έννοια της «δεσπόζουσας θέσης» που έχει ορισθεί στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ως «η θέση οικονομικής ισχύος η οποία επιτρέπει σε ένα οργανισμό να συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές του, τους πελάτες τους και τελικά τους καταναλωτές». Τα ρυθμιστικά μέτρα που μπορεί να επιβληθούν από την ΕΡΑ σε αγορά όπου διαπιστώνεται ύπαρξη οργανισμού/ών με ΣΙΑ πρέπει να είναι κατάλληλα και αναλογικά και να αποσκοπούν στην επίτευξη στόχων πολιτικής, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο, που περιλαμβάνουν κυρίως την:

⁹ Βλ. άρθρο 14 της Οδηγίας Πλαίσιο ως προς τον νομοθετικό ορισμό της ΣΙΑ.

- προώθηση του ανταγωνισμού στην προσφορά υπηρεσιών/δικτύων/σχετικών διευκολύνσεων ηλεκτρονικών επικοινωνιών,
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και την
- προώθηση των συμφερόντων των καταναλωτών.

Σε περίπτωση που η ΕΡΑ αξιολογεί μια αγορά ως αρκούντως ανταγωνιστική τότε σύμφωνα με το άρθρο 16(3) της Οδηγίας Πλαίσιο η ΕΡΑ υποχρεούται:

- να μην επιβάλει ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε οποιοδήποτε οργανισμό,
- να αποσύρει από επηρεαζόμενο/ους οργανισμό/ούς ρυθμιστικές υποχρεώσεις οι οποίες επιβλήθηκαν στο παρελθόν.

Σε σχέση με την υπό εξέταση αγορά δηλαδή την αγορά χονδρικής παροχής σε σταθερή θέση, τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα αυτή συμπεριλαμβάνεται στη Σύσταση του 2014¹⁰ και μετά τον ορισμό της σχετικής αγοράς θα γίνει ανάλυση του καθεστώτος του υφιστάμενου ανταγωνισμού και ανάλογα με τα συμπεράσματα θα καθοριστεί ή όχι οργανισμός με ΣΙΑ και θα επιβληθούν σχετικές ρυθμιστικές υποχρεώσεις.

2.2. Προσέγγιση ΕΡΗΕΤ

Ο ΕΡΗΕΤ σύμφωνα με τις πρόνοιες του Ν.112(Ι)/2004¹¹ και της σχετικής δευτερογενούς νομοθεσίας¹², έχει συλλέξει δεδομένα και πληροφορίες από διάφορες πηγές, από το εσωτερικό και το εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένων των παροχών δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με στόχο να διεξάγει με κάθε λεπτομέρεια και στη βάση καθιερωμένων οικονομικών και νομικών αρχών τη δραστηριότητα ορισμού και ανάλυσης της σχετικής αγοράς.

Σημειώνεται ότι η ανάλυση της σχετικής αγοράς στην οποία έχει προβεί ο ΕΡΗΕΤ, περιλαμβάνει πέρα από την εξέταση της κατάστασης της αγοράς στο πρόσφατο παρελθόν και το συστατικό της «προοπτικής»¹³, λαμβάνει δηλαδή υπόψη αναμενόμενες τεχνολογικές και οικονομολογικές εξελίξεις μέσα στην περίοδο που μεσολαβεί μέχρι την επόμενη ανάλυση της σχετικής αγοράς, η οποία τοποθετείται σε χρονικό ορίζοντα τριών (3) ετών από τον παρόντα χρόνο (χρονικό πλαίσιο παρούσας ανάλυσης).

¹⁰ Σύσταση της Επιτροπής της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2003 για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Ε.Ε. L 114/45, 8/5/2003).

Σύσταση της Επιτροπής της 17^{ης} Δεκεμβρίου του 2007 αναφορικά με σχετικές Αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία του 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2007) 5406] (2007/879/ΕΚ),

Σύσταση της Επιτροπής της 9ης Οκτωβρίου 2014 σχετικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L295 της 11.10.2014 σ.79).

¹¹ Ο περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμος του 2004, Ν.112(Ι)/2004,

¹² Το περί Καθορισμού των Διαδικασιών Ορισμού και Ανάλυσης Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Διάταγμα του 2005, Κ.Δ.Π.147/2005, η περί Μεθοδολογίας Ορισμού των Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Απόφαση του 2005, Κ.Δ.Π.148/2005.

¹³ Explanatory Note - Accompanying Document to the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services – C(2007)5409.

2.4. Δομή Εγγράφου

Η δομή του υπολοίπου κειμένου του παρόντος εγγράφου έχει ως εξής:

- Μέρος 3: Ορισμός της Σχετικής Αγοράς
- Μέρος 4: Ανάλυση της Σχετικής Αγοράς
- Μέρος 5: Προτεινόμενες Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις
- Μέρος 6: Αξιολόγηση Επιπτώσεων προτεινόμενων Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων

- Παράρτημα Α: Ερωτηματολόγιο προς Παροχείς
- Παράρτημα Β: Απαντήσεις Παροχέων στο Ερωτηματολόγιο του Παραρτήματος Α
- Παράρτημα Γ: Επιστολή από ΕΠΑ
- Παράρτημα Δ: Ανάλυση σχολίων παροχέων
- Παράρτημα Ε: Αποτελέσματα Έρευνας Καταναλωτών

ΕΓΓΡΑΦΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ 3 ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

3.1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 4 της περί Μεθοδολογίας Ορισμού των Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Απόφασης του 2005, ΚΔΠ 148/2005, ο ΕΡΗΕΤ καλείται να προχωρήσει στη διαδικασία ορισμού της σχετικής αγοράς που ανταποκρίνεται στις συνθήκες της εθνικής αγοράς και στην προκείμενη περίπτωση στην ανάλυση της σχετικής αγοράς αναφορικά την «χονδρική παροχή, σε σταθερή θέση, τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα—αγορά 1 Σύστασης 2014/710/EU» και στην εκτίμηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στην σχετική αυτή αγορά, σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, τις Συστάσεις και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

Ο στόχος της δραστηριότητας ορισμού της αγοράς, η οποία αποτελεί μέσο για την αξιολόγηση της επάρκειας του ανταγωνισμού και κατ' επέκταση της αναγκαιότητας επιβολής ex-ante ρυθμιστικών υποχρεώσεων, είναι να αναγνωρίσει μέσα από μια συστηματική διαδικασία τους ανταγωνιστικούς περιορισμούς που αντιμετωπίζουν οι δραστηριοποιημένοι παροχείς σε μια αγορά. Μέσα από μια τέτοια διαδικασία αναγνωρίζονται οι πραγματικοί και οι εν δυνάμει ανταγωνιστές οι οποίοι δυνατόν να περιορίσουν αλλήλους από του να επιδεικνύουν συμπεριφορά ανεξάρτητη από αυτή που θα αναμένετο ως αποτέλεσμα της ύπαρξης αποδοτικού ανταγωνισμού.

Το αποτέλεσμα του ορισμού της σχετικής αγοράς εξαρτάται από την κατάληξη της εφαρμογής των κριτηρίων υποκατάστασης ζήτησης και υποκατάστασης προσφοράς, καθώς και από τον χρόνο που έχει καθορισθεί ως χρονικό πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης.¹⁴

Σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, μια σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο αναφορικά με τα αντικειμενικά τους χαρακτηριστικά, βάσει των οποίων είναι ιδιαίτερα κατάλληλα για την ικανοποίηση των διαρκών αναγκών των καταναλωτών, τις τιμές τους ή την επιδιωκόμενη χρήση τους, αλλά και τις συνθήκες του ανταγωνισμού όπως την ύπαρξη της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά.¹⁵ Επομένως, ο καθορισμός της σχετικής αγοράς θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που οι τελικοί χρήστες χρησιμοποιούν για τις ίδιες ανάγκες. Σημειώνεται ότι η χρήση του όρου «σχετική» αγορά υποδηλοί αξιολόγηση και της γεωγραφικής διάστασης της αγοράς, δηλαδή αξιολόγηση της τυχόν ομοιογένειας που παρατηρείται στην προσφορά/ζήτηση υπηρεσιών/προϊόντων σε μια γεωγραφική περιοχή και η οποία δύναται να την διακρίνει από γειτονικά εδάφη ή γειτονική γεωγραφική περιοχή, στην οποία οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι ουσιαστικά διαφορετικές.¹⁶

Επιπρόσθετα, αναγνωρίζεται ότι παραδοσιακά¹⁷ στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών το γεωγραφικό εύρος μιας αγοράς καθορίζεται συχνά από την έκταση που καλύπτει το σχετικό

¹⁴ Η ex-ante ρύθμιση αφορά στον εντοπισμό έλλειψης επαρκούς ανταγωνισμού μέσα σε ένα συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο (=χρονικό πλαίσιο παρούσας ανάλυσης).

¹⁵ Βλ. π.χ. Υπόθεση 322/81, Michelin κατά Επιτροπής [1983] συλλογή 3461, Υπόθεση C-62/86, AKZO κατά Επιτροπής, [1991] συλλογή I-3359, Υπόθεση C-333/94 P Tetra Pak κατά Επιτροπής [1996] συλλογή I-5951, υποθεση C-53/92 P, Hilti AG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [1994] I-00667

¹⁶ Βλ. π.χ. Υπόθεση 27/76 United Brands κατά Επιτροπής [1978] συλλογή 207.

¹⁷ Υπόθεση IV/M.1025, Mannesmann/Olivetti/Infostrada.

δίκτυο ή/και από πιθανούς νομοθετικούς ή ρυθμιστικούς περιορισμούς που επιβάλλονται ως προς το δικαίωμα παροχής των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών.

3.2. Κριτήρια για τον ορισμό της σχετικής αγοράς

Οι κύριοι ανταγωνιστικοί περιορισμοί που εξετάζονται κατά την αξιολόγηση της συμπεριφοράς των παροχών σε μια αγορά αφορούν στη:

- (α) δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης¹⁸ και στη
- (β) δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς¹⁹.

Ένας τρίτος παράγοντας ανταγωνιστικού περιορισμού που μπορεί να λαμβάνεται υπόψη αφορά το ενδεχόμενο εν δυνάμει (δυναμικού) ανταγωνισμού. Η διαφορά μεταξύ του εν δυνάμει ανταγωνισμού και της δυνατότητας υποκατάστασης της προσφοράς έγκειται στο γεγονός ότι η υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς αντιδρά σχετικά άμεσα σε πιθανή αύξηση τιμής ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας χωρίς σημαντικά έξοδα επένδυσης, ενώ ο εν δυνάμει ανταγωνισμός χρειάζεται περισσότερο χρόνο πριν ξεκινήσει να προσφέρει υπηρεσίες στην αγορά και η είσοδος του συνοδεύεται από σημαντική επένδυση.

Ο ΕΡΗΕΤ στα πλαίσια του ορισμού των σχετικών αγορών θα λάβει υπόψη τα κριτήρια που αφορούν τη δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης και της προσφοράς, ενώ προτίθεται να χρησιμοποιήσει σε αυτά τα πλαίσια και όπου αυτό εφαρμόζεται τον «έλεγχο υποθετικού μονοπωλίου²⁰» (Hypothetical Monopolist Test ή SSNIP Test = Small but Significant Non-transitory Increase in Price). Στα πλαίσια αυτού του ελέγχου (SSNIP) μια υπηρεσία (ή ομάδα υπηρεσιών) συνιστά σχετική αγορά εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός παροχέας μπορεί να επιβάλει μια μικρή (5-10%) και όχι μεταβατική αύξηση στην τιμή της υπηρεσίας πέραν του επιπέδου που ορίζει ο ανταγωνισμός, χωρίς να μειωθούν οι πωλήσεις του σε σημείο που η αύξηση αυτή να μην είναι επικερδής.²¹

Ο ΕΡΗΕΤ θα ακολουθήσει την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον ορισμό των σχετικών αγορών²² και θα λάβει υπόψη τον παράγοντα του εν δυνάμει ανταγωνισμού κατά την αξιολόγηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά.

3.3. Ορισμός Σχετικής Αγοράς

3.3.1 Ορισμός Σχετικής Αγοράς Χονδρικής παροχής σε σταθερή θέση, τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα – Αγορά 1 (2014)

¹⁸ Επιτρέπει τον καθορισμό των προϊόντων προς τα οποία οι χρήστες μπορούν να στραφούν σε περίπτωση που παρατηρηθεί σχετική αύξηση τιμής σε ένα προϊόν της ίδιας αγοράς. Δεν είναι απαραίτητη η στροφή της πλειοψηφίας των καταναλωτών σε ένα άλλο προϊόν. Αρκεί ένας επαρκής αριθμός καταναλωτών να μεταπηδήσει σε άλλο προϊόν για να καταστήσει την αλλαγή της τιμής μη κερδοφόρα.

¹⁹ Επιτρέπει την αξιολόγηση της δυνατότητας εισόδου παροχών που δεν είναι ενεργοί στη σχετική αγορά ως αποτέλεσμα της σχετικής αύξησης στην τιμή προσφοράς.

²⁰ Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής για την Πρόσβαση (ΕΕ C 265 της 22.8.1998, σελ. 2), παρ. 46 και Υπόθεση T-83/91, Tetra Pak κατά Επιτροπής [1994] συλλογή II-755, παρ. 68. Σημειώνεται ότι για τους σκοπούς της παρούσας ανάλυσης ο έλεγχος SSNIP χρησιμοποιείται ως εργαλείο αξιολόγησης της ύπαρξης ανταγωνισμού μεταξύ διαφορετικών προϊόντων ή υπηρεσιών.

²¹ βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές (υποσημείωση 3)

²² Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού (Επίσημη Εφημερίδα C 372 της 9,12,1997, σ. 5).

Η αγορά χονδρικής παροχής, σε σταθερή θέση, τερματισμού κλήσεων σε δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα, συμπεριλαμβάνεται στις αγορές που απαριθμούνται στο παράρτημα της Σύστασης 2014/710/EU.

Η υπηρεσία χονδρικού τερματισμού κλήσεων απαιτείται για τον τερματισμό των κλήσεων σε συγκεκριμένους προορισμούς ή σε τελικούς χρήστες. Στην Αιτιολογική Έκθεση της Σύστασης 2014/710/EU, η Επιτροπή αναφέρει ότι μια ανάλυση της προσφοράς και της ζήτησης δείχνει ότι για το τρέχον χρονικό διάστημα ή και στο κοντινό μέλλον δεν υπάρχουν υποκατάστατα σε χονδρικό επίπεδο που πιθανόν να περιορίζει την επιβολή υπερβολικών χρεώσεων στον τερματισμό κλήσεων στο δεδομένο δίκτυο.

Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ένας παροχέας που παρέχει χονδρική υπηρεσία τερματισμού σε άλλους παροχείς που επιθυμούν να τερματίσουν κλήσεις δεν μπορεί να διαφοροποιήσει την τιμολογιακή πολιτική του μεταξύ τελικών χρηστών ή περιοχών στο δίκτυο του, θεωρεί και υποδεικνύει ότι η σχετική αγορά αφορά (τουλάχιστον) τον τερματισμό στο μεμονωμένο δίκτυο κάθε παροχέα.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι στην περίπτωση που όλες οι σταθερές θέσεις ή όλοι οι τελικοί χρήστες (ή τουλάχιστον επαρκής αριθμός αυτών) σε μία δεδομένη γεωγραφική περιοχή συνδέονταν μέσω δύο ή περισσότερων δικτύων, θα υπήρχαν εναλλακτικές δυνατότητες για τον τερματισμό κλήσεων σε συγκεκριμένες θέσεις. Επίσης θεωρεί ότι μία άλλη περίπτωση υποκατάστασης προσφοράς θα μπορούσε να προέλθει εάν ήταν τεχνικά εφικτός ο τερματισμός κλήσεων προς δεδομένο προορισμό από παροχέα διαφορετικό από αυτόν ο οποίος διαχειρίζεται το δίκτυο που εξυπηρετεί τη δεδομένη θέση. Ωστόσο, στο παρόν στάδιο κάτι τέτοιο δεν είναι δυνατό.

Ως εκ τούτου σύμφωνα με τα πιο πάνω στη Σύσταση της Επιτροπής ημ. 9/10/2014 συμπεριλαμβάνεται η αγορά τερματισμού κλήσεων χωρίς διαφοροποίηση και συνεπώς η αγορά ορίζεται ως τερματισμός κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται σε σταθερή θέση.

Λαμβάνοντας υπόψη την τεχνολογικά ουδέτερη προσέγγιση, η χονδρική αγορά τερματισμού σε σταθερή θέση περιλαμβάνει τερματισμό σε PSTN και IP δίκτυα, κλήσεων, ανεξάρτητα από το πού προέρχεται η κλήση (εθνικά, εντός της Ευρωπαϊκής Οικονομικής ζώνης, σταθερής και κινητής).

Ο EPHET δεν διαφοροποιείται από τον προηγούμενο κύκλο εξέτασης της αγοράς και θεωρεί τις πιο πάνω θέσεις ως αφετηρία για τον ορισμό της σχετικής αγοράς.

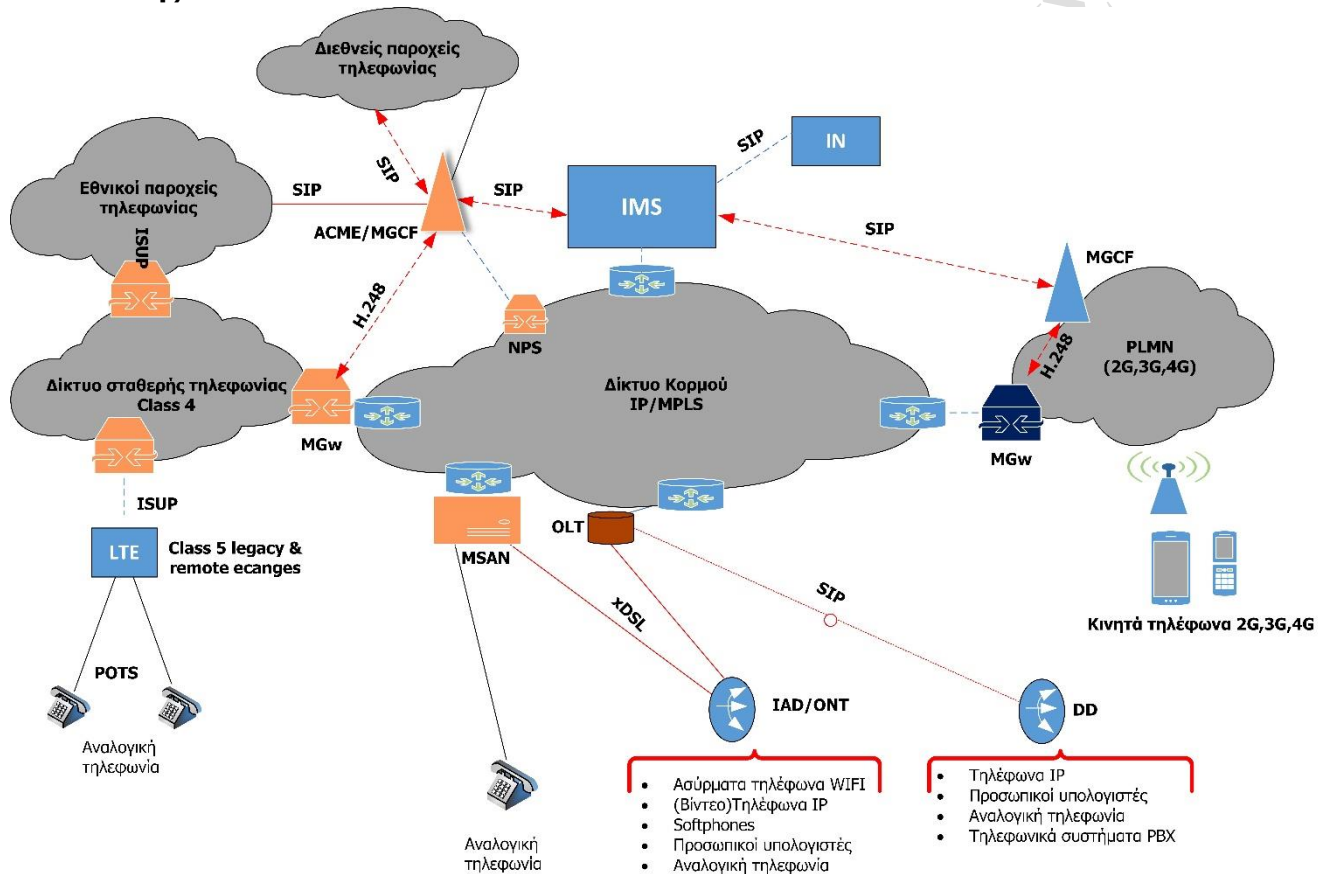
3.3.2 Η χονδρική παροχή σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα

Οι χονδρικές υπηρεσίες τερματισμού αποτελούν αναγκαίο συστατικό για τον τερματισμό κλήσεων σε επίπεδο λιανικής. Οι υπηρεσίες αυτές επιτρέπουν στους τελικούς χρήστες να λαμβάνουν κλήσεις που ξεκινούν από τελικούς χρήστες που ανήκουν σε άλλους σταθερούς και κινητούς παροχείς.

Οι υπηρεσίες τερματισμού κλήσεων παρέχονται στην βάση μιας ενιαίας τιμής τερματισμού κλήσεως ανεξαρτήτως των πιθανών υφιστάμενων σεναρίων δρομολόγησης των κλήσεων (εκκίνηση και τερματισμός κλήσης στο ίδιο τηλεφωνικό κέντρο, τερματισμός κλήσεων με απλή ή διπλή μεταβίβαση, και τερματισμός κλήσεων σε Τοπικό Τηλεφωνικό Κέντρο από άλλα δίκτυα).

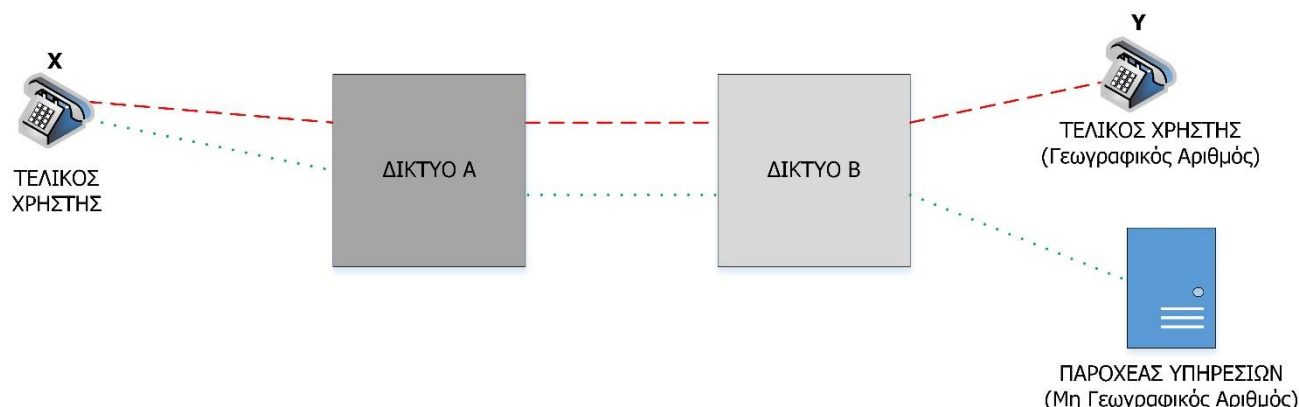
Εντός του χρονικού οριζοντία εξέτασης της παρούσας αγοράς αναμένεται η ολοκλήρωση της μετάβασης του εγκατεστημένου παροχέα σε δίκτυο IP. Λόγω αυτής της μετάβασης αναμένεται η κατάργηση των υφιστάμενων Κόμβων Διασύνδεσης και εισαγωγή νέων Κόμβων Διασύνδεσης SIP, η κατάργηση Ζεύξεων Διασύνδεσης E1/STM1-ISUP και εισαγωγή νέων Ζεύξεων Διασύνδεσης SIP/SIP-I και η κατάργηση τοπικής διασύνδεσης/τιμών τοπικού τερματισμού και τοπικής μεταγωγής (βλέπε Γράφημα 2). Αυτή η εξέλιξη όμως δεν διαφοροποιεί τον ορισμό της σχετικής αγοράς τερματισμού κλήσεων.

Γράφημα 1: Πιθανά σενάρια τερματισμού κλήσεων- τερματισμός κλήσεων μέσω διασύνδεσης IP

Κατά συνέπεια, η ζήτηση για χονδρικές υπηρεσίες τερματισμού κλήσεων οδηγείται από τις λιανικές υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας. Στην ουσία, εάν ο τελικός χρήστης (X) (που χρησιμοποιεί μια σύνδεση στο σταθερό δίκτυο (A)) καλεί τον τελικό χρήστη (Y) (σε έναν γεωγραφικό αριθμό που συνδέεται με ένα σημείο τερματισμού στο σταθερό δίκτυο (B)) ή επιδιώκει να αποκτήσει την υπηρεσία που συνδέεται με έναν μη-γεωγραφικό αριθμό που παραχωρείται σε έναν παροχέα υπηρεσιών που φιλοξενείται από το σταθερό δίκτυο (B), ο παροχέας του σταθερού δικτύου (A) παρέχει μια υπηρεσία εκκίνησης κλήσεων και ο παροχέας του σταθερού δικτύου (B) παρέχει μια υπηρεσία τερματισμού (βλέπε Γράφημα 3). Μόνο στις περιπτώσεις όπου η κλήση είναι εντός του ίδιου δικτύου οι χονδρικές υπηρεσίες εκκίνησης και τερματισμού παρέχονται από το ίδιο δίκτυο.

Γράφημα 2: Τερματισμός Κλήσεων σε Γεωγραφικούς και μη Γεωγραφικούς Αριθμούς²³

Στα πλαίσια της εξέτασης για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς χονδρικής παροχής σε σταθερή τερματισμού κλήσεων, ο ΕΡΗΕΤ διερεύνησε τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. κατά πόσο ο τερματισμός κλήσεων σε γεωγραφικούς αριθμούς και ο τερματισμός κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά,
2. κατά πόσο η αυτοπρομήθεια τερματισμού κλήσεων συμπεριλαμβάνεται στην ίδια σχετική αγορά με αυτή του τερματισμού κλήσεων.

3.3.3 Υποκαταστασιμότητα μεταξύ υπηρεσιών τερματισμού για κλήσεις σε γεωγραφικούς και μη γεωγραφικούς αριθμούς

Ο ΕΡΗΕΤ εξέτασε κατά πόσο οι υπηρεσίες τερματισμού που παρέχονται για κλήσεις σε γεωγραφικούς και μη γεωγραφικούς αριθμούς ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά υπηρεσιών, ή αν υπάρχουν λειτουργικές ή τιμολογιακές διαφορές οι οποίες υποδεικνύουν ότι οι πιο πάνω υπηρεσίες ανήκουν σε ξεχωριστές και διακριτές αγορές υπηρεσιών.

Κατά τους προηγούμενους κύκλους εξέτασης των σχετικών αγορών, ο ΕΡΗΕΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο τερματισμός κλήσεων σε γεωγραφικούς και ο τερματισμός κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς δεν μπορούσαν να θεωρηθούν υποκατάστατα από την πλευρά ζήτησης σε χονδρικό επίπεδο και ως εκ τούτου ανήκαν σε διαφορετικές αγορές. Το συμπέρασμα αυτό στηρίχθηκε στη διαπίστωση ότι οι παροχείς υπηρεσιών μέσω μη γεωγραφικών αριθμών έχουν κατά κανόνα αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ προς τον παροχέα της σύνδεσης πρόσβασης στον μη γεωγραφικό αριθμό τους. Αυτό οφείλεται τόσο στη μεγαλύτερη ευχέρεια που έχουν οι παροχείς υπηρεσιών να επιλέξουν τον παροχέα σύνδεσης πρόσβασης της αρεσκείας τους όσο και στην αυξημένη κίνηση ή/και ενδιαφέροντες οικονομικούς όρους που είναι σε θέση να προσφέρουν στον εν λόγω παροχέα, που τους καθιστά έτσι οικονομικά πιο ελκυστικούς συνδρομητές. Στο πλαίσιο του καθεστώτος ο καλών πληρώνει, ο καλούμενος συνδρομητής δεν χρεώνεται για τον τερματισμό της κλήσης σε γεωγραφικό αριθμό και γενικά οι τελικοί χρήστες (που δέχονται την κλήση) δεν επηρεάζονται από την τιμή τερματισμού που χρεώνεται από τον παροχέα στον οποίο είναι συνδρομητές, στον παροχέα του καλούντος συνδρομητή. Κάθε παροχέας τερματισμού κλήσεων είναι ως εκ τούτου μονοπωλιακός παροχέας, ικανός να

²³ Αριθμοί υπηρεσιών Προσωπικού Αριθμού, Καθολικής Πρόσβασης, Ελεύθερων Κλήσεων, Υπερτιμημένων Κλήσεων, τετραψήφιοι αριθμοί εμπορικών υπηρεσιών. Δεν συμπεριλαμβάνονται αριθμοί κινητής τηλεφωνίας.

συμπεριφέρεται ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους καταναλωτές και τους πελάτες του, και έχει την δυνατότητα να χρεώνει υπερβολικές τιμές.

Όπως εξηγείται στις επεξηγηματικές σημειώσεις για τις συστάσεις 2009/396/ΕΚ, σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τιμών τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών στην ΕΕ και τη σύσταση 2014/7710/ΕΕ του Συμβουλίου, σχετικά με σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, μια διαφορετική λογική ισχύει για τις τιμές τερματισμού για τους αριθμούς που χρησιμοποιούνται από τους παροχείς υπηρεσιών (μη γεωγραφικούς αριθμούς) οι οποίες επηρεάζουν άμεσα τα έσοδά τους - και ως εκ τούτου μπορούν να αλλάξουν παροχέα σε περίπτωση αύξησης των τιμών για υπηρεσίες τερματισμού. Ως εκ τούτου, ο τερματισμός των κλήσεων προς μη γεωγραφικούς αριθμούς που χρησιμοποιούνται από τους παροχείς υπηρεσιών χαρακτηρίζεται συνήθως από ανταγωνιστικές συνθήκες που είναι διαφορετικές από αυτές που επικρατούν στο πλαίσιο του τερματισμού κλήσεων σε άλλους τελικούς χρήστες (γεωγραφικούς αριθμούς).

Οι συνθήκες ανταγωνισμού για τον τερματισμό κλήσεων στην Κύπρο προς μη γεωγραφικούς αριθμούς είναι διαφορετικές και συμπεραίνεται ότι:

Ο τερματισμός κλήσεων μη γεωγραφικών αριθμών παρουσιάζει διαφορές ως προς τον τερματισμό κλήσεων σε γεωγραφικούς αριθμούς και ως εκ τούτου οι δύο αυτές μορφές τερματισμού κλήσεων δεν ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά.

3.3.4 Ένταξη της αυτοπρομήθειας τερματισμού κλήσεων στην σχετική αγορά

Η αυτοπρομήθεια υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού κλήσεων συνίσταται στην εσωτερική παροχή των υπηρεσιών αυτών από τις μονάδες χονδρικής στις μονάδες της λιανικής ενός και του ίδιου οργανισμού. Αποτελεί λοιπόν μια μορφή «παραγωγής για εσωτερική κατανάλωση», όπως αναφέρθηκε πιο πάνω.

Ο ΕΡΗΕΤ εξέτασε κατά πόσο πρέπει να συμπεριληφθούν στη σχετική αγορά και οι υπηρεσίες τερματισμού σε χονδρικό επίπεδο οι οποίες παρέχονται για ίδιο λογαριασμό.

Ο ΕΡΗΕΤ δεν γνωρίζει άλλη τεχνική λύση η οποία να επιτρέπει σε ένα παροχέα, πέραν του παροχέα του σχετικού δικτύου πρόσβασης, να τερματίζει κλήσεις. Όλες οι υπηρεσίες τερματισμού αυτό-παρέχονται από τους παροχείς τερματισμού και ως εκ τούτου η αυτοπρομήθεια πρέπει να συμπεριληφθεί στην σχετική αγορά. Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι η αυτοπρομήθεια υπηρεσιών τερματισμού δεν μπορεί να εξαιρεθεί από τη διαδικασία ορισμού αγοράς.

3.3.5 Σχετική γεωγραφική αγορά

Μια σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι εν λόγω παροχείς δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια υπηρεσιών σχετικά με τις οποίες οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς ούτως ώστε να διαχωρίζονται από γειτονικές περιοχές.

Με τη βάση αυτή, ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την αγορά χονδρικών υπηρεσιών τερματισμού που προσδιορίστηκε πιο πάνω είναι εθνική και περιλαμβάνει όλη την επικράτεια υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η άποψη αυτή βασίζεται κυρίως στο γεγονός ότι ο κάθε παροχέας προσφέρει τις υπηρεσίες του στη σχετική αγορά με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, οπουδήποτε και εάν παρέχονται αυτές (εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας).

3.3.6 Συμπέρασμα αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς

Τα συμπεράσματα του ΕΡΗΕΤ αναφορικά με τον ορισμό της αγοράς της χονδρικής παροχής, σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα είναι ότι η σχετική αγορά:

- συμπεριλαμβάνει τον τερματισμό κλήσεων μόνο σε γεωγραφικούς αριθμούς,
- συμπεριλαμβάνει τον τερματισμό σε δίκτυα PSTN ή/και IP, σύμφωνα με την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας,
- συμπεριλαμβάνει την αυτοπρομήθεια,
- η σχετική γεωγραφική αγορά είναι εθνική και περιλαμβάνει όλη την επικράτεια υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΜΕΡΟΣ 4 ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

4.1. Εισαγωγή

Με δεδομένο τον ορισμό της σχετικής αγοράς και της γεωγραφικής της διάστασης, ο ΕΡΗΕΤ, σε αυτό το μέρος, πραγματοποιεί ανάλυση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στην αγορά σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων. Κατά τη διενέργεια της ανάλυσης της σχετικής αγοράς ο ΕΡΗΕΤ θα εξετάσει εάν υφίσταται αποτελεσματικός ανταγωνισμός και θα αξιολογήσει το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με ΣΙΑ. Τυχόν καθορισμός παροχέα ή παροχέων με ΣΙΑ θα συνεπάγεται την επιβολή από τον ΕΡΗΕΤ των κατάλληλων ρυθμιστικών υποχρεώσεων, όπως αυτά ορίζονται στον Νόμο, προκειμένου να αντιμετωπισθεί η διαπιστωθείσα έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

Όπως υπογράμμισε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, το γεγονός της διαπίστωσης δεσπόζουσας θέσης δεν αποκλείει την ύπαρξη κάποιου ανταγωνισμού στην αγορά. Επιτρέπει πάντως στον Οργανισμό που κατέχει τέτοια θέση, εάν όχι να προσδιορίζει, τουλάχιστον να επηρεάζει αισθητά τους όρους με τους οποίους θα αναπτυχθεί ο ανταγωνισμός, και σε κάθε περίπτωση να ενεργεί χωρίς να λαμβάνει υπόψη οποιοδήποτε ανταγωνιστικό περιορισμό εφόσον η συμπεριφορά αυτή δεν αποβαίνει εις βάρος του.²⁴

4.2. Αξιολόγηση καθεστώτος Ανταγωνισμού στην Σχετική Αγορά

---

²⁴ Στην Υπόθεση 85/76 Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, [1979] συλλογή 461, παράγραφος 39, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι σε αντίθεση με την περίπτωση μονοπωλίου, όπου κάθε μορφής ανταγωνισμός αποκλείεται, η δεσπόζουσα θέση δεν αποκλείει την ύπαρξη κάποιας μορφής ανταγωνισμού. Με βάση το σκεπτικό αυτό, η νομοθετική ή ρυθμιστική άρση του μονοπωλίου σε μια αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών μπορεί μεν να επιτρέπει, για πρώτη φορά, κάποιας μορφής ανταγωνισμό, δεν σημαίνει όμως αναγκαστικά ότι ο παραδοσιακός παροχέας (δηλ. η ΑΤΗΚ) δεν κατέχει πλέον δεσπόζουσα θέση και ότι δεν θα πρέπει πλέον να χαρακτηρίζεται ως διαθέτων ΣΙΑ.

4.2.1 Δομή Αγοράς της χονδρικής παροχής, σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα

Αναφορικά με την χονδρική υπηρεσία τερματισμού κλήσεων οι παροχείς που δραστηριοποιούνται στην Κυπριακή Δημοκρατία, CYTA, Epic Ltd, Primetel Plc, Cablenet Communication Systems Ltd, S.P Intelligent Telecoms Ltd, D.S.T.U. Telecom Limited, RichReach Corporation (CY) Ltd και MyTelco Ltd (εγκατεστημένος παροχέας και εναλλακτικοί παροχείς) τερματίζουν κλήσεις ο καθένας στο δίκτυο του.

Στα γραφήματα που ακολουθούν παρουσιάζονται οι όγκοι των λεπτών τερματισμού ανά παροχέα για εντός δικτύου (on net) και εκτός δικτύου (off net) κλήσεις.

Γράφημα 3: Συνολικός Όγκος Λεπτών Τερματισμού

ΕΓΓΡΑΦΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Γράφημα 4: Όγκος λεπτών που τερματίζονται στο δίκτυο σε συνδρομητές (end-users) γεωγραφικών αριθμών on-net (σταθερό δίκτυο)

Γράφημα 5: Όγκος λεπτών που τερματίζονται στο δίκτυο σε συνδρομητές (end-users) γεωγραφικών αριθμών από δίκτυα άλλων παροχέων (σε εθνικό επίπεδο)

ΕΓΓΡΑΦΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Από τα γραφήματα προκύπτει ότι ο συνολικός όγκος λεπτών τερματισμού παραμένει σταθερός τα τελευταία τρία χρόνια και αποτελεί σημαντικό μέρος των εργασιών των παροχέων.

4.2.2 Ανάλυση Αγοράς: Χονδρική Παροχή σε σταθερή θέση Τερματισμού Κλήσεων σε μεμονωμένα τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται Αγορά 1(2014)

Πριν την εξέταση των κριτηρίων για καθορισμό του παροχέα ως έχων σημαντική ισχύ στην σχετική αγορά ο ΕΡΗΕΤ θα εξετάσει την ύπαρξη έμμεσων πιέσεων (indirect constrains) που πιθανόν να καταλήξουν σε συμπέρασμα ότι ένας παροχέας δεν έχει σημαντική ισχύ στην αγορά τερματισμού κλήσεων.

Σύμφωνα με τις αρχές του δικαιίου του ανταγωνισμού εάν οι έμμεσοι περιορισμοί (πιέσεις) από την λιανική αγορά είναι ισχυροί σε επίπεδο που να προκαλέσουν την οποιαδήποτε αύξηση στις τιμές τερματισμού μη κερδοφόρα για τον παροχέα τερματισμού ο εν λόγω παροχέας ίσως να μην έχει σημαντική ισχύ στην αγορά τερματισμού κλήσεων. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί για παράδειγμα εάν οι κλήσεις προς σταθερό δίκτυο μπορούν να υποκατασταθούν από άλλα μέσα επικοινωνίας σε λιανικό επίπεδο. Με άλλα λόγια, εάν ο καλών συνδρομητής για να αποφύγει τη μετακίνηση της χονδρικής τιμής τερματισμού αντί να καλέσει σε σταθερό αριθμό επιλέγει μια εναλλακτική λύση όπως η κλήση σε κινητό που ανήκει στο ίδιο πρόσωπο ή χρησιμοποιώντας έναν παροχέα ΟΤΤ, αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα έναν περιορισμό (constrain) που ασκείται από άλλη υπηρεσία/μορφή τερματισμού.

Ο ΕΡΗΕΤ θα εξετάσει εάν οι υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας και οι υπηρεσίες ΟΤΤ (Viber, WhatsApp κτλ.) μπορούν να εξασκήσουν έμμεσο περιορισμό στον τερματισμό κλήσεων σε σταθερή θέση.

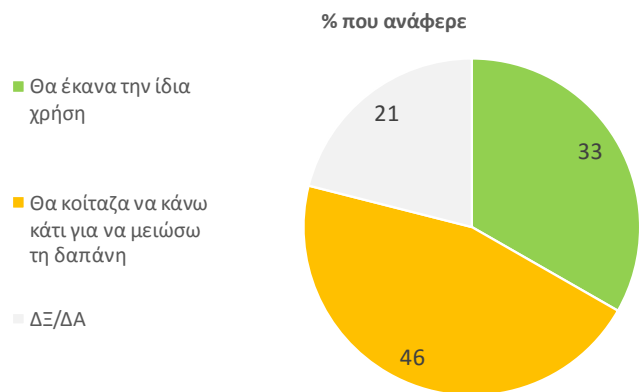
Από τα στοιχεία που παρουσιάζονται στα Γραφήματα 4 μέχρι 5 ο συνολικός τερματισμός κλήσεων σε σταθερά δίκτυα παραμένει σταθερός με μικρή μείωση 7% κατά την τελευταία τριετία, και νοουμένου ότι ο πληθυσμός²⁵ δεν έχει παρουσιάσει οποιαδήποτε σημαντική αύξηση (2%), υποδηλοί ότι οι κλήσεις προς σταθερό δεν έχουν αντικατασταθεί από άλλες εναλλακτικές λύσεις σε τέτοιο βαθμό που να αποτελούν υποκατάστατο των κλήσεων προς σταθερό ή να μπορούν να εξασκήσουν έμμεσο περιορισμό στον τερματισμό κλήσεων σε σταθερή θέση.

Ενισχυτικά των πιο πάνω είναι τα αποτελέσματα της ερευνάς καταναλωτών²⁶ που καταδεικνύουν ότι οι καταναλωτές όταν είναι στο σπίτι και κάνουν κλήσεις από κινητό, τουλάχιστον το 64% κάνουν κλήσεις και σε σταθερό αριθμό και εάν χρησιμοποιούν το σταθερό τους οι κλήσεις σε σταθερή γραμμή αυξάνεται σε 90%. Περαιτέρω σε ερώτημα πως οι χρήστες σταθερής τηλεφωνίας θα αντιδρούσαν σε περίπτωση αύξησης των κλήσεων κατά 10% (SSNIP Test) το 33% θα συνέχιζε με την ίδια χρήση ενώ το 46% θα προσπαθούσε να μειώσει την δαπάνη ενώ το 21% δεν ήταν σε θέση να απαντήσει.

²⁵ https://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/populationcondition_21main_gr/populationcondition_21main_gr?OpenForm&sub=1&sel=2

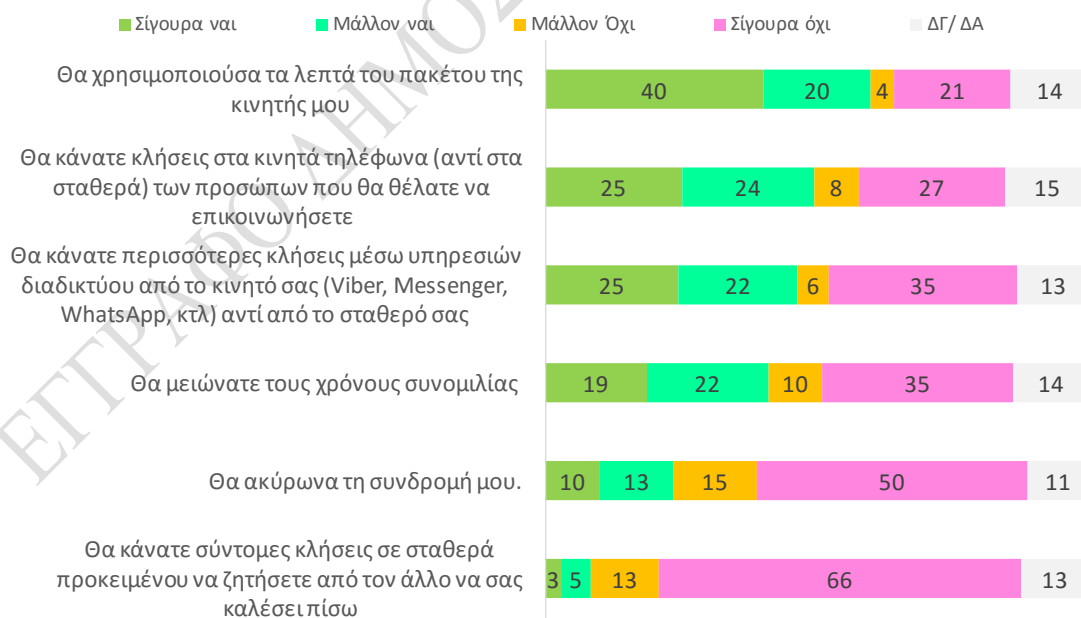
²⁶ Έρευνα καταναλωτών εταιρείας Noverna για το ΓΕΡΗΕΤ Ιούνιος 2019

Γράφημα 6: Απαντήσεις Καταναλωτών σε ενδεχόμενη Αύξηση Κόστους Κλήσεων κατά 10%

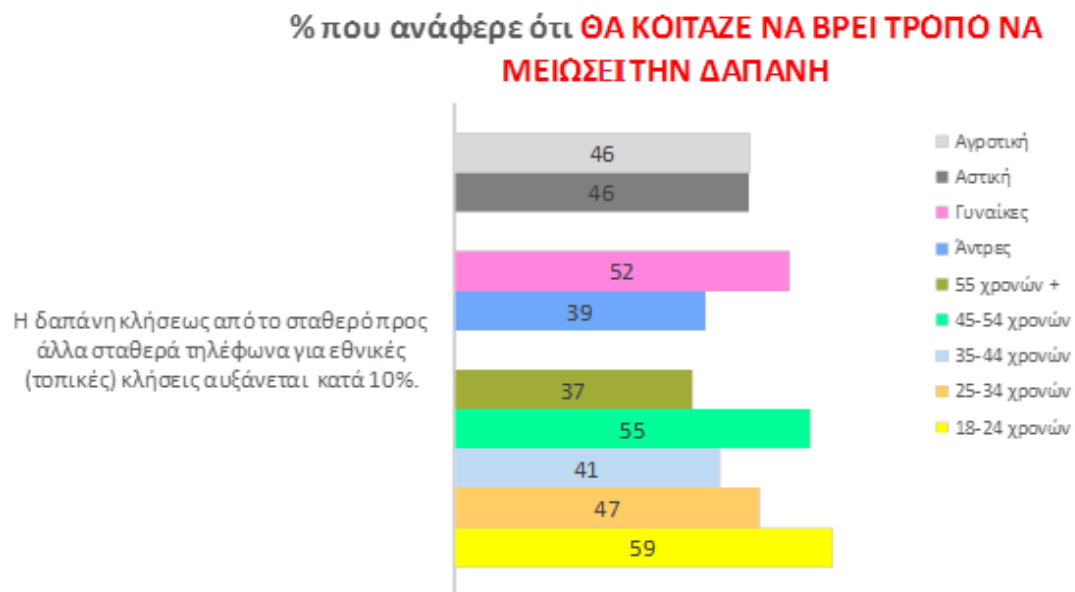
Σε ερώτημα στην έρευνα καταναλωτών (βλ. Παράρτημα Ε) σε σχέση με τους τρόπους που οι ερωτώμενοι θα μείωναν την δαπάνη σε περίπτωση αύξησης των κλήσεων 10% σύμφωνα με το Γράφημα 8 παρατηρείται μια εν δυνάμει υποκαταστασιμότητα από την κινητή καθότι το 40% δηλώνει πως σίγουρα ναι θα χρησιμοποιούσε τα λεπτά του πακέτου κινητής του από την άλλη όμως το 50% δηλώνει πως σίγουρα δεν θα ακύρωνε την συνδρομή του που δεικνύει την ανάγκη των καταναλωτών να λαμβάνουν και να διενεργούν κλήσεις από την σταθερή γραμμή τους.

Γράφημα 7: Τρόποι Μείωσης της Δαπάνης εκ μέρους των Καταναλωτών σε Ενδεχόμενη Αύξηση κατά 10% του Κόστους Κλήσεων Σταθερής

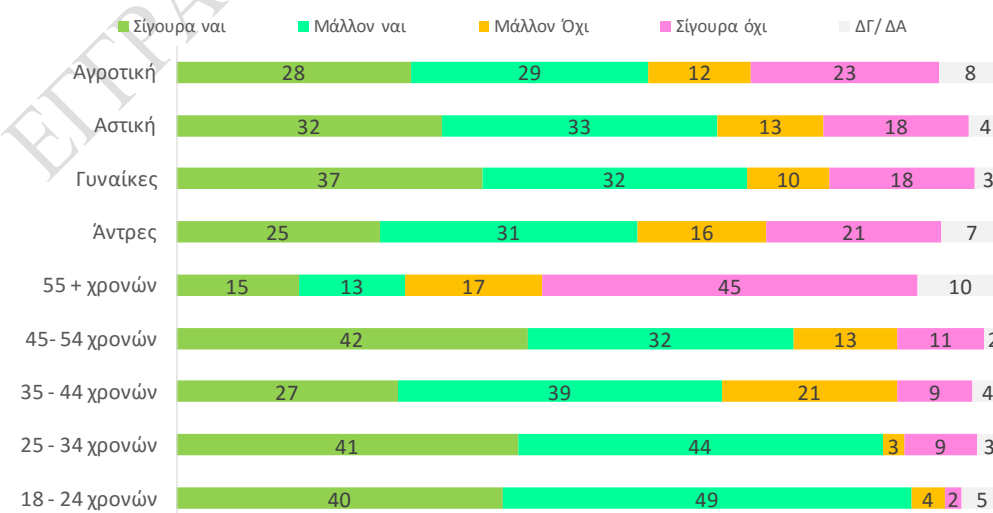
Περαιτέρω από τα άτομα που δήλωσαν πως θα μείωναν την δαπάνη τους στις μεγαλύτερες ηλικίες 55+ παρατηρείται το χαμηλότερο ποσοστό με 37%.

Γράφημα 8: Ποσοστά ανά Ηλικία, Αστική/Αγροτική που θα Κοίταζε να Βρει Τρόπο Μείωσης της Δαπάνης σε Ενδεχόμενη Αύξηση 10% του Κόστους Κλήσεων Σταθερής

Η ηλικιακή ομάδα 55+ ήταν η μόνη που στο ερώτημα κατά πόσο θα προτιμούσε στο μέλλον να κάνει κλήσεις μέσω wifi στο σπίτι με χρήση Viber, Messenger, WhatsApp, αντί από την σταθερή γραμμή για εθνικές (τοπικές) κλήσεις, η συντριπτική πλειοψηφία τοποθετήθηκε αρνητικά (45% σίγουρα όχι και 17% μάλλον όχι). Ως εκ τούτου, για ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού οι κλήσεις από κινητό ή μέσω ΟΤΤs δεν αποτελεί υποκατάστατο των κλήσεων που διενεργούν από την σταθερή γραμμή τους.

Γράφημα 9: Ποσοστά Μείωσης της Δαπάνης σε Ενδεχόμενη Αύξηση 10% του Κόστους Κλήσεων Σταθερής Ποσοστά ανά Ηλικία, Αστική/Αγροτική και Φύλο ανά Είδος Απαντήσεως

Τέλος, σημειώνεται ότι οι πλειοψηφία των εταιρειών καθώς και όλοι οι δημόσιοι οργανισμοί διαθέτουν σταθερή γραμμή τηλεφωνίας για σκοπούς επικοινωνίας με το κοινό.

4.2.2.1 Μεριδία Αγοράς Τερματισμού Κλήσεων Ανά Δίκτυο

Με βάση τον ορισμό της αγοράς της χονδρικής παροχής σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα η αγορά τερματισμού είναι εκ προοιμίου μονοπώλιο και όλοι οι παροχείς έχουν 100% μερίδιο αγοράς στο δίκτυο τους.

Πίνακας 1: Μεριδία Τερματισμού Κλήσεων ανά Μεμονωμένο Δίκτυο

Οργανισμός / Εταιρεία	Μερίδιο Αγοράς
CYTA	100%
Primetel Plc	100%
Epic Ltd	100%
Cablenet Communication Systems Ltd	100%
S.P Intelligent Telecoms Ltd	100%
D.S.T.U. Telecom Limited	100%
RichReach Corporation (CY) Ltd	100%
MyTelco Ltd	100%

4.2.2.2 Κυριότητα Υποδομής η οποία δεν υποκαθίσταται εύκολα

Ο κάθε ένας από τους παροχείς που ελέγχει τον τερματισμό κλήσεων δίκτυο τους (δηλ. CYTA, Epic Ltd, Primetel Plc, Cablenet Communication Systems Ltd, S.P Intelligent Telecoms Ltd, D.S.T.U. Telecom Limited, RichReach Corporation (CY) Ltd και MyTelco Ltd) κατέχει ουσιαστικό μονοπώλιο στην υπηρεσία αυτή. Παρά το απόλυτο μερίδιο αγοράς (100%) στην παροχή χονδρικού τερματισμού παροχείς σταθερής τηλεφωνίας μπορούν στην θεωρία να αντιμετωπίσουν ανταγωνιστικές πιέσεις εάν είναι εφικτή η είσοδος νέων παροχέων με δίκτυα που να είναι βιώσιμα υποκατάστατα του χονδρικού τερματισμού σε τελικούς χρήστες σε σταθερή θέση.

Δεν υπάρχει παράλληλο δίκτυο ή άλλη υποδομή ή τεχνική λύση για τον τερματισμό της κλήσης στον αριθμό αυτό από άλλο παροχέα και επομένως δεν υπάρχει πραγματικός ή έστω δυνητικός ανταγωνισμός για την υπηρεσία αυτή.

4.2.2.3 Αντισταθμιστική Αγοραστική Ισχύς

Η δυνατότητα ενός παροχέα να ασκεί ισχύ επί των τιμών συνήθως αποτελεί ισχυρή ένδειξη ότι ο παροχέας έχει σημαντική ισχύ στην σχετική αγορά. Οι ισχύουσες τιμές τερματισμού των παροχέων δικτύων σταθερής τηλεφωνίας ρυθμίζονται με βάση τις σχετικές αποφάσεις που ισχύουν από τον προηγούμενο κύκλο εξέτασης της αγοράς τερματισμού. Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι εάν δεν υπήρχε η σχετική ρύθμιση, οι παροχείς θα είχαν αγοραστική ισχύ²⁷ στις διαπραγματεύσεις τους με τους άλλους παροχείς δεδομένου του ορισμού της αγοράς τερματισμού σε σταθερά δίκτυα ανά μεμονωμένο δίκτυο όπου κάθε παροχέας βρίσκεται σε μονοπωλιακή θέση κατά της παροχής υπηρεσιών τερματισμού στο δίκτυο του.

²⁷ Όπως συνέβαινε πριν την ρύθμιση των τιμών τερματισμού για τους εναλλακτικούς παροχείς.

4.2.2.4 Συμπέρασμα

Σε συνέχεια της ανάλυσης που πραγματοποιήθηκε πιο πάνω ο ΕΡΗΕΤ καταλήγει στα εξής συμπεράσματα:

- Η σχετική αγορά δεν παρουσιάζεται επαρκώς ανταγωνιστική.
- Όλοι οι παροχείς (CYTA, Epic Ltd, Primetel Plc, Cablenet Communication Systems Ltd, S.P Intelligent Telecoms Ltd, D.S.T.U. Telecom Limited, RichReach Corporation (CY) Ltd και MyTelco Ltd) έχουν δεσπόζουσα θέση στην σχετική αγορά χονδρικής αγοράς σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων στο δίκτυο τους.
- Η σχετική αγορά απαιτεί ex-ante ρυθμιστική παρέμβαση.

Με βάση την πιο πάνω ανάλυση:

- Αναφορικά με τη Χονδρική παροχή, σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα (αγορά 1 - 2014) οι παροχείς CYTA, Epic Ltd, Primetel Plc, Cablenet Communication Systems Ltd, S.P Intelligent Telecoms Ltd, D.S.T.U. Telecom Limited, RichReach Corporation (CY) Ltd και MyTelco Ltd ορίζονται ως έχοντες ΣΙΑ.

ΜΕΡΟΣ 5 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

5.1. Υφιστάμενο Ρυθμιστικό Πλαίσιο

Στον προηγούμενο κύκλο εξετάσεων των αγορών ο ΕΡΗΕΤ καθόρισε την CYTA ως οργανισμό με σημαντική ισχύ στην αγορά Τερματισμού Κλήσεων σε γεωγραφικούς αριθμούς στο μεμονωμένο Δημόσιο Τηλεφωνικό Δίκτυο της CYTA που παρέχεται σε σταθερή θέση,²⁸ και περιλαμβάνει την δρομολόγηση κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο από Πύλες Μέσων/ τοπικό τηλεφωνικό κέντρο και τον τερματισμό τους σε τελικό χρήστη σε σταθερή θέση, συμπεριλαμβανομένης της αυτοπρομήθειας. Επιβλήθηκαν δε οι ακόλουθες ρυθμιστικές υποχρεώσεις:

- υποχρέωση παροχής διασύνδεσης δικτύων και ευκολιών δικτύων,
- υποχρέωση διαφάνειας μέσω της παροχής πληροφοριών και της δημοσίευσης Υποδείγματος Προσφοράς Διασύνδεσης συμπεριλαμβανομένων συναφών υπηρεσιών όπως της συνεγκατάστασης,
- υποχρέωση μη διάκρισης,
- υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, και
- υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού.

Επίσης ο ΕΡΗΕΤ καθόρισε τις εταιρείες CALLSAT INTERNATIONAL TELECOMMUNICATIONS LTD²⁹, MTN (CYPRUS) LTD, PRIMETEL PLC, MYTELCO LTD και CABLENET COMMUNICATIONS SYSTEMS LTD ως οργανισμούς με σημαντική ισχύ στην Αγορά Τερματισμού σε γεωγραφικούς αριθμούς συμπεριλαμβανομένης της αυτοπρομήθειας κλήσεων στα μεμονωμένα Δημόσια Τηλεφωνικά Δίκτυα τους και περιλαμβάνει την δρομολόγηση κλήσεων και τον τερματισμό τους

²⁸ Η περί των Αποτελεσμάτων Εξέτασης της Αγοράς Τερματισμού Κλήσεων στο μεμονωμένο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο της ΑΤΗΚ που παρέχεται σε σταθερή θέση και την Επιβολή Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων σε αυτήν ως Οργανισμό με Σημαντική Ισχύ στην προαναφερόμενη Αγορά, Απόφαση του 2015, ΑΔΠ 769/2015.

²⁹ Η Callsat σταμάτησε να δραστηριοποιείται από το 2017.

σε τελικό χρήστη σε σταθερή θέση, τους επέβαλε δε τις εξής ρυθμιστικές υποχρεώσεις³⁰.

- υποχρέωση διαφάνειας, που συνίσταται στην υποχρέωση δημοσίευσης των χονδρικών τιμών τερματισμού εισερχομένων κλήσεων στο δίκτυο της
- υποχρέωση ίσης μεταχείρισης (μη διάκρισης), ως προς τους όρους τερματισμού εισερχόμενων κλήσεων από άλλα δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τιμών
- υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, και
- υποχρέωση παροχής πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου

5.2. Συνέπειες Υφιστάμενης Ρύθμισης

Ο σκοπός επιβολής "ex ante" ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε παροχείς που έχουν χαρακτηριστεί ως έχοντες ΣΙΑ είναι να διασφαλισθεί ότι δεν θα χρησιμοποιήσουν την ισχύ τους είτε να περιορίσουν ή να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά είτε να επεκτείνουν την ισχύ τους σε άλλες γειτονικές αγορές. Οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν από τον ΕΡΗΕΤ μέχρι σήμερα έχουν επιτύχει ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε κατάχρηση διαπραγματευτικής ισχύος στην αγορά από τον παροχέα με ΣΙΑ. Τόσο οι τιμές τερματισμού, όσο και οι όροι και οι προϋποθέσεις σύναψης της εμπορικής συμφωνίας μεταξύ των μερών για την παροχή της υπηρεσιών διασύνδεσης καθορίζονται στα Υποδείγματα Προσφοράς Διασύνδεσης. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η δυνατότητα άσκησης διαπραγματευτικής ισχύος η οποία δυνατόν να πηγάζει από το μέγεθος, τα μερίδια αγοράς, αλλά κυρίως από τη μη ύπαρξη υποκατάστατων προϊόντων και την ανελαστικότητα στη ζήτηση του προϊόντος να έχει αφαιρεθεί από τον εγκαταστημένο παροχέα ώστε να έχουν αποφευχθεί οποιεσδήποτε στρεβλώσεις στην αγορά από τέτοια πιθανή συμπεριφορά. Επιπρόσθετα, οι τιμές τερματισμού όπως αυτές έχουν ρυθμιστεί από τον ΕΡΗΕΤ, έχουν δημιουργήσει την προοπτική για ωφέληματα χαμηλότερου κόστους προς τον καταναλωτή αναφορικά με τις λιανικές τιμές κυρίως για κλήσεις εκτός δικτύου με αποτέλεσμα οι επιλογές των καταναλωτών να μην στρεβλώνονται.

5.3. Εφαρμοστές Αρχές κατά την Επιλογή των Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων

Ο ΕΡΗΕΤ κατά την επιλογή των προς επιβολή ρυθμιστικών υποχρεώσεων έχει καθήκον να λάβει υπόψη τους στόχους πολιτικής όπως αυτοί καταγράφονται στο άρθρο επίτευξη στόχων πολιτικής όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο:

- προώθηση του ανταγωνισμού στην προσφορά υπηρεσιών/δικτύων/σχετικών διευκολύνσεων ηλεκτρονικών επικοινωνιών,
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, και
- προώθηση των συμφερόντων των καταναλωτών, καθώς και των προνοιών του άρθρου 5 της Οδηγίας Πρόσβασης και Διασύνδεσης:
- προώθηση αποδοτικότητας δικτύων,
- προώθηση βιώσιμου ανταγωνισμού, και
- μεγιστοποίηση των ωφελημάτων των τελικών χρηστών.

Κατά την επιλογή των ρυθμιστικών υποχρεώσεων, επιβάλλεται όπως εφαρμοστούν συγκεκριμένες αρχές. Καταρχήν, η επιλογή των ρυθμιστικών υποχρεώσεων πρέπει να ταιριάζει και να διορθώνει τα προσδιορισμένα προβλήματα που προκύπτουν ή δύναται να προκύψουν στην αγορά λόγω της σημαντικής ισχύος η οποία αναγνωρίστηκε στην αγορά. Περαιτέρω, η αρχή

³⁰ ΑΔΠ 768/2015, ΑΔΠ 770/2015, ΑΔΠ 771/2015, ΑΔΠ 775/20115, ΑΔΠ 778/2015

της αναλογικότητας πρέπει να αποτελέσει βασικό κριτήριο κατά την επιλογή των μέτρων. Για να διαπιστωθεί ότι το προτεινόμενο μέτρο είναι συμβατό με την αρχή της αναλογικότητας, πρέπει η δράση που θα αναληφθεί να επιδιώκει θεμιτό στόχο, ενώ τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη του στόχου πρέπει να είναι τα απαραίτητα και τα κατά το ελάχιστο επαχθή. Επιπρόσθετα, σε περίπτωση όπου συγκεκριμένες υποχρεώσεις θα αρθούν, τότε πρέπει να παρουσιαστούν σαφείς αποδείξεις ότι οι εν λόγω υποχρεώσεις έχουν επιτύχει τον σκοπό τους και ότι είναι συνεπώς περιττές, δεδομένου ότι θεωρείται αποτελεσματικός ο ανταγωνισμός στη σχετική αγορά.

Παράλληλα, ο ΕΡΗΕΤ έλαβε σοβαρά υπόψη τον κατάλογο των ρυθμιστικών υποχρεώσεων που δυνατό να επιβάλλονται σε παροχέα με ΣΙΑ (βλ. Μέρος 10 του Ν.112(Ι)/2004), καθώς και το έγγραφο «Revised ERG Common Position on the approach to Appropriate remedies in the ECNS regulatory Framework³¹».

Επιπρόσθετα, στο άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο αναφέρεται ότι οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις θα πρέπει να είναι κατάλληλες και αναλογικές σε σχέση με το πρόβλημα που έχει εντοπιστεί και να εφαρμόζονται χωρίς διακρίσεις.

5.4. Προτεινόμενες Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις

5.4.1 Προτεινόμενες Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις προς CYTA, Epic Ltd, Primetel Plc, Cablenet Communication Systems Ltd, S.P Intelligent Telecoms Ltd, D.S.T.U. Telecom Limited, RichReach Corporation (CY) Ltd και MyTelco Ltd

Η Οδηγία Πρόσβασης καθορίζει τις εξής κατηγορίες ρυθμιστικών υποχρεώσεων:

- (α) Υποχρέωση διαφάνειας (άρθρο 9), άρθρο 56 του Νόμου 112(Ι)/2004
- (β) Υποχρέωση αμεροληψίας (μη διάκρισης) (άρθρο 10), σύμφωνα με το άρθρο 57 του Νόμου 112(Ι)/2004.
- (γ) Υποχρέωση Λογιστικού Διαχωρισμού (άρθρο 11), σύμφωνα με το άρθρο 58 του Νόμου 112(Ι)/2004
- (δ) Υποχρεώσεις Πρόσβασης και Χρήσης Ειδικών Ευκολιών Δικτύου (άρθρο 12) σύμφωνα με το άρθρο 59 του Νόμου 112(Ι)/2004,
- (ε) Υποχρεώσεις Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης (άρθρο 13) σύμφωνα με το άρθρο 60 του Ν.112(Ι)/2004.

Σύμφωνα με τα όσα έχουν προκύψει από τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς καθώς και την πιο πάνω ανάλυση των αποτελεσμάτων της υφιστάμενης ρύθμισης, ο ΕΡΗΕΤ προτείνει όπως διατηρηθούν οι πιο κάτω υποχρεώσεις που είχαν επιβληθεί, ως ακολούθως:

- υποχρέωση διαφάνειας, που συνίσταται στην υποχρέωση δημοσίευσης των χονδρικών τιμών τερματισμού εισερχομένων κλήσεων στο δίκτυό της
- υποχρέωση ίσης μεταχείρισης (μη διάκρισης), ως προς τους όρους τερματισμού εισερχόμενων κλήσεων από άλλα δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τελών
- υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, και
- υποχρέωση παροχής πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου

³¹ http://www.erg.eu.int/doc/meeting/erg_06_33_remedies_common_position_june_06.pdf

Ο ΕΡΗΕΤ αφαιρεί τη ρυθμιστική υποχρέωση του λογιστικού διαχωρισμού³² καθ' ότι η υποχρέωση αυτή επιβάλλεται με το περί Καθορισμού Μεθοδολογίας Υπολογισμού του Κόστους και Μεθοδολογίας Λογιστικού Διαχωρισμού (Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες) Διάταγμα του 2017, ΚΔΠ 395/2017.

Αναφορικά με την υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης ο ΕΡΗΕΤ εφαρμόζει τη Σύσταση της Επιτροπής της 7ης Μαΐου 2009 «σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τιμών τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών στην ΕΕ» και ιδιαίτερα τις αρχές για τον υπολογισμό των τερματισμού χονδρικής σε σταθερά δίκτυα που εκτίθενται στο Παράρτημα της Σύστασης αυτής. Αυτό συνιστά μεταξύ άλλων τη χρήση της προσέγγισης από τα κάτω προς τα επάνω με μοντέλα μακροπρόθεσμου οριακού κόστους (LRIC) ως σχετική μέθοδο κόστους.

Ο έλεγχος τιμών και κοστολόγησης γίνεται με χρήση της μεθοδολογίας Bottom -Up LRIC. Ο ΕΡΗΕΤ ανέπτυξε κοστολογικό μοντέλο Bottom –Up LRIC και προχώρησε σε έκδοση του περί Καθορισμού Μεθοδολογίας Υπολογισμού του Κόστους και Μεθοδολογίας Λογιστικού Διαχωρισμού (Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες) Διατάγματος του 2017, ΚΔΠ 395/2017 με το οποίο εφαρμόστηκαν ήδη οι τιμές τερματισμού.

Σχετικές είναι οι αποφάσεις ΑΔΠ 450/2018 για την ΑΤΗΚ, ΑΔΠ 457/2018 Cablenet Communications System Ltd, ΑΔΠ 481/2018 MTN (Cyprus) Ltd, ΑΔΠ 459/2018 MyTelco Ltd, ΑΔΠ 460/2018 Primetel PLC, σύμφωνα με τις οποίες επιβλήθηκε εφαρμογή τριετούς προοδευτικής ολίσθησης (glidepath) για την ανώτατη χονδρική τιμή τερματισμού ως ακολούθως:

- (α) από 01/01/2018 μέχρι 31/12/2018 η ανώτατη χονδρική τιμή τερματισμού καθορίζεται στα €0.0007/λεπτό,
- (β) από 01/01/2019 μέχρι την 31/12/2019 η ανώτατη χονδρική τιμή τερματισμού καθορίζεται στα €0.00046/λεπτό,
- (γ) η ανώτατη χονδρική τιμή τερματισμού από 01/01/2020 θα καθορισθεί κατόπιν αξιολόγησης των οικονομικών στοιχείων που αφορούν στα προϋπολογιστικά στοιχεία του έτους 2019 ενός αποδοτικού παροχέα.

Η πολιτική συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΕΕCC) εξουσιοδότησε την Επιτροπή να ορίσει μία ενιαία τιμή τερματισμού κλήσεων σταθερής τηλεφωνίας σε ολόκληρη την ΕΕ μέχρι Δεκεμβρίου 2020. Η Επιτροπή επέλεξε την Axon Partners Consulting Group να αναπτύξει το μοντέλο κόστους που να υπολογίζει το κόστος παροχής σταθερών υπηρεσιών τερματισμού φωνητικών κλήσεων στην ΕΕ. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια εφόσον καθορισθεί ενιαία πανευρωπαϊκή τιμή τερματισμού Ο ΕΡΗΕΤ θα προχωρήσει στην αναπροσαρμογή της τιμής τερματισμού αναλόγως.

ΜΕΡΟΣ 6 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Η υποχρέωση διαφάνειας υποχρεώνει τους παροχείς με ΣΙΑ, δηλαδή την CYTA, Epic Ltd, Primetel Plc, Cablenet Communication Systems Ltd, S.P Intelligent Telecoms Ltd, D.S.T.U. Telecom Limited, RichReach Corporation (CY) Ltd και MyTelco Ltd να δημοσιεύουν υπόδειγμα προσφοράς διασύνδεσης με τους όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων και των τιμών, αναφορικά με την παροχή της υπηρεσίας τερματισμού κλήσεων σε σταθερά δίκτυα.

³² Είχε επιβληθεί μόνο στην CYTA.

Εφαρμόζοντας την αρχή της διαφάνειας ο ΕΡΗΕΤ θα είναι σε θέση να αξιολογήσει κατά πόσον οι οργανισμοί με ΣΙΑ ανταποκρίνονται και στις υπόλοιπες υποχρεώσεις οι οποίες θα υποβληθούν.

Η δημοσίευση αυτή οφείλει να επιτρέπει στον ΕΡΗΕΤ να αξιολογήσει κατά πόσο οι οργανισμοί ανταποκρίνονται και στις υπόλοιπες υποχρεώσεις οι οποίες θα υποβληθούν. Μέσα στα πλαίσια του άρθρου 56 του Νόμου, οι οργανισμοί με ΣΙΑ έχουν υποχρέωση δημοσίευσης Υποδείγματος Προσφοράς Διασύνδεσης το οποίο θα περιλαμβάνει τις υπηρεσίες χονδρικής παροχής τερματισμού κλήσεων. Το κάθε Υπόδειγμα Προσφοράς Διασύνδεσης, οφείλει να είναι επαρκώς αναλυτικό, να περιγράφει τις σχετικές προσφορές διαχωρισμένες ανά στοιχείο καθώς και τους όρους πρόσβασης ή διασύνδεσης συμπεριλαμβανομένων των τιμών, προκειμένου τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να μην πληρώνουν για ευκολίες που δεν είναι αναγκαίες για τη ζητούμενη υπηρεσία.

Το ειδικότερο περιεχόμενο και η δημοσίευση των εν λόγω Υποδειγμάτων Προσφοράς Διασύνδεσης υπόκειται στο περί καθορισμού της δομής και του ελάχιστου περιεχομένου των Υποδειγμάτων Προσφοράς Υπηρεσιών, Διάταγμα του 2016, ΚΔΠ 342/2016, και στο περί Καθορισμού της Διαδικασίας Επιβολής Τροποποιήσεων στα Υποδείγματα Προσφοράς Υπηρεσιών Διάταγμα του 2007, Κ.Δ.Π.112/2007, ως εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται. Τα Υποδείγματα Προσφοράς Υπηρεσιών θα ελέγχονται από τον Επίτροπο σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στη σχετική νομοθεσία.

Η ρύθμιση της μη διάκρισης μπορεί να απαγορεύσει κάθε είδους διάκριση και καλύπτει οποιασδήποτε μορφή άνισης μεταχείρισης των πελατών μιας εταιρείας και αυτών των ανταγωνιστών της. Αναφορικά με την αγορά τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα σταθερά δίκτυα, η απαγόρευση της διάκρισης θα επιτύχει την παροχή της υπηρεσίας σε όλους τους παροχείς κάτω από ίσους όρους και προϋποθέσεις. Για παράδειγμα, οι παροχείς με σημαντική ισχύ στην αγορά θα παρέχουν υπηρεσίες σε καλούντες χρήστες εκτός δικτύου από άλλα δίκτυα (σταθερά και κινητά) στο ίδιο επίπεδο ποιότητας από ότι σε αυτούς που καλούν εντός δικτύου. Η υποχρέωση για μη διακριτική μεταχείριση θα διασφαλίσει επιπρόσθετα από την ποιότητα της παρεχόμενης υπηρεσίας και ομοιομορφία αναφορικά με το ύψος της τιμολόγησης.

Οι οργανισμοί με ΣΙΑ, έχουν υποχρέωση μη διάκρισης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 57 του Νόμου. Θα διασφαλίζουν ότι παρέχουν πρόσβαση στην σχετική υπηρεσία εφαρμόζοντας ισοδύναμους όρους σε ισοδύναμες περιστάσεις σε πρόσωπα που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και θα παρέχουν υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με τις παρεχόμενες για τις δικές τους υπηρεσίες ή τις υπηρεσίες των θυγατρικών τους ή των εταιρών τους.

Η υποχρέωση για πρόσβαση και χρήση ειδικών ευκολιών δικτύου είναι απαραίτητη ώστε να διασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα των δικτύων. Η πρόσβαση παρά το γεγονός ότι παρέχεται και από τους δύο παροχείς, είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα των δικτύων και των επικοινωνιών.

Η κοστοστρεφής τιμολόγηση, δηλαδή η παροχή της υπηρεσίας τερματισμού σε τιμές βάσει κόστους είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική ώστε να αποτραπούν οποιεσδήποτε υπερβολικά υψηλές χρεώσεις πέραν του κόστους και εύλογου κέρδους, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί στρέβλωση στην αγορά λόγω υπερβολικών χρεώσεων.

Επιβάλλοντας τιμές τερματισμού σταθερής τηλεφωνίας με βάση το Bottom –Up LRIC σύμφωνα με την σύσταση της Επιτροπής της 7/5/2009 σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τιμών

τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών στην Ε.Ε.³³ αυτά τιμολογούνται σε αποδοτικά κοστοστρεφή επίπεδα προς όφελος των καταναλωτών.

Παρόλο που ο ανταγωνισμός για τους παροχείς σταθερής τηλεφωνίας επικεντρώνεται στην αγορά ευρυζωνικών υπηρεσιών με την παροχή υπηρεσιών γρήγορου διαδικτύου και τηλεόρασης³⁴ υπηρεσίες που προσφέρουν μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους η απλή σταθερή τηλεφωνία και κατά συνέπεια ο τερματισμός κλήσεων σε σταθερό δίκτυο παραμένει σταθερός σε όγκο.

Ο ΕΡΗΕΤ συμφωνεί με το γεγονός ότι υπάρχει μια πιθανή ανταγωνιστική πίεση για την πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο από άλλες υπηρεσίες ή τεχνολογίες αλλά όπως έχει διαφανεί πιο πάνω δεν ασκούνται επί του παρόντος έμμεσες ικανοποιητικές πιέσεις έστω και αν η ανταγωνιστική πίεση που η σταθερή τηλεφωνία επιδέχεται από τις υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας και υπηρεσίες ΟΤΤ που αναμένεται να ενταθεί στο μέλλον.

Ο ΕΡΗΕΤ συμφωνεί με την ανάλυση που περιγράφεται στην σελίδα 33 του επεξηγηματικού εγγράφου SWD (2014) 298 ημ. 9.10.2014 που αναφέρει ότι η άρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων στην αγορά τερματισμού κλήσεων δεν είναι δυνατή τουλάχιστον μέσα στα χρονικά όρια που καλύπτει η παρούσα εξέταση την στιγμή που το πλαίσιο της αγοράς καθορίζεται η αρχή ο καλών πληρώνει³⁵.

Καταληκτικά, ο ΕΡΗΕΤ πιστεύει ότι οι επιβαλλόμενες ex ante ρυθμιστικές υποχρεώσεις είναι αναλογικές, προωθούν την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Κράτους στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και εξυπηρετούν την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές.

---

³³ Βλ. Έγγραφο κοινοποίησης ΕΑ04/2012

³⁴ Βλ. Έγγραφο κοινοποίησης ΕΑ04/2012

³⁵ Φυσικά δεν αποκλείεται με την ανάπτυξη των δικτύων IP αυτό να αλλάξει (Βλ. σελ. 33 του εγγράφου).

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ
ΧΟΝΔΡΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ**

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
ΑΓΟΡΑ 1.xls

ΕΓΓΡΑΦΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΕΩΝ ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α**

ΕΓΓΡΑΦΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΕΓΓΡΑΦΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΕΓΓΡΑΦΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

ΕΓΓΡΑΦΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ